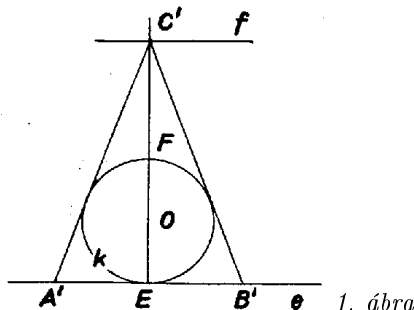

I. megoldás. Fordítsuk meg a feladatot, tekintsük adottnak a beírt k kört és ennek E pontjában az e érintőt, és kérdezzük, szerkeszthetők-e k köré olyan $A'B'C'$ háromszögek, melyeknek A' , B' csúcsa e -n van, bennük C' -nek e -től mért m_c távolsága egyenlő a ϱ sugár 4-szeresével, továbbá egymás után teljesülnek az I–III szögfeltételek. Ha ugyanis ez az $A'B'C'$ háromszög megszerkeszthető, akkor az ABC háromszög is, mert hasonlók, tehát a keresett háromszögek egyszerű nagyítással vagy kicsinyítéssel (hasonlósági transzformációval) megkaphatók. Ha viszont az $A'B'C'$ háromszög nem szerkeszthető, akkor az ABC háromszög sem.

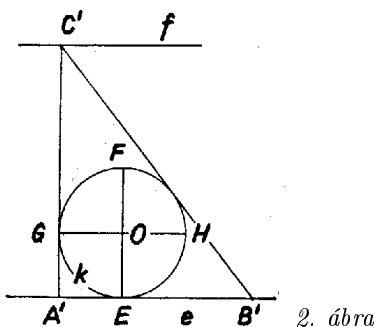
Legyen k -nak E -vel átellenes pontja F és e tükörképe F -re az f egyenes; C' -nek ezen kell rajta lennie.

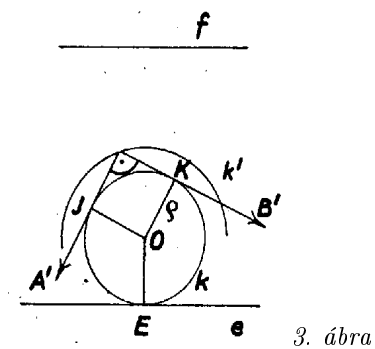
1. ábra

Az I. esetben a háromszög egyenlő szárú, $B'C' = A'C'$, C' -t az EF egyenes metszi ki f -ből (1. ábra). C' a k -ra nézve külső pont, és távolabb van e -től, mint F , ezért a C' -ből k -hoz húzott érintők E két oldalán metszik e -t, az A' , B' metszéspontokkal és C' -vel meghatározott háromszög a belsejében tartalmazza k -t, és nyilvánvalóan megfelel.

A II. esetben legyen k -nak e -vel párhuzamos átmérője GH , a G -beli érintőnek e -vel és f -vel való metszéspontja A' , ill. C' , és a C' -ből húzott második érintőnek e -vel való metszéspontja B' , így az $A'B'C'$ háromszög nyilvánvalóan megfelelő (2. ábra).

2. ábra

3. ábra

A III. esetben C' , a kör O középpontja és a $C'A$, $C'B$ befogón levő J , ill. K érintési pontja egy négyzet 4 csúcsát adja (3. ábra), így C' -nek az O körüli $\sqrt{2}\varrho$ sugarú k' körön kellene lennie (ennek sugara egyenlő a 2. ábra OA' szakaszával). Ennek azonban nincs közös pontja f -vel, $\sqrt{2}\varrho < 3\varrho$, tehát ilyen háromszög nem szerkeszthető.

Ezzel a feladatot megoldottuk, az I–II. esetekben válaszunk igenlő, a III. esetben tagadó.

Kőnig Imre (Budapest, Kölcsey F. g. II. o. t.)

II. megoldás. Legyen a keresett háromszögbe írható kör sugara ϱ , akkor a feladat szerint a C csúcshoz tartozó magasság $m_c = 4\varrho$. Ismeretes, hogy $\varrho = \frac{2t}{a+b+c}$, ahol a háromszög $2t$ kétszeres területe esetünkben $2t = c \cdot m_c = 4\varrho c$, tehát

$$\varrho(a+b+c) = 4\varrho c,$$

amit $\rho(> 0)$ -val osztva és rendezve kapjuk, hogy

$$(1) \quad a + b = 3c.$$

Mármost az I. esetben $a = b = 3c/2$.

A II. esetben Pitagorasz tétele szerint

$$c^2 = a^2 - b^2 = (a + b)(a - b),$$

így (1) alapján

$$a - b = \frac{c^2}{a + b} = \frac{c^2}{3c} = \frac{c}{3},$$

majd ismét (1) alapján $a = 5c/3$, $b = 4c/3$.

A III. esetben Pitagorasz tétele szerint $c^2 = a^2 + b^2$, másrészt átalakítással, majd (1)-et felhasználva

$$a^2 + b^2 = \frac{2a^2 + 2b^2}{2} = \frac{(a + b)^2 + (a - b)^2}{2} \geq \frac{(a + b)^2}{2} = \frac{9}{2}c^2,$$

tehát nincs a feladatnak eleget tevő háromszög.

Az I-II. esetben tehát a keresett háromszög megszerkeszthető a további két oldala alapján, a III. esetben viszont nincs megoldása a feladatnak.

Hadik Róbert (Makó, József A. g. I. o. t.)
Kálmán Miklós (Budapest, Fazekas M. gyak. g. I. o. t.)